ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 30 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (28 ޑިސެމްބަރު 2009)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މިއަދުގެ ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ކޮންމެހެން ބޭނުންކުރި މަސައްކަތަކީ، މަޖިލިސް ދެން ރިސެސްއަށްވެސް ދާން ބައްޓަންކުރެވިފައި ވާއިރުއައްޓަން އަޅުގަނޑުމެން މިއަހަރުގެ ބަޖެޓަށް ކުރަމުން އައި މަސައްކަތްކޮށްފައި ރަނގަޅަށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ދެން އަދި އިތުރުން ބަޖެޓު ކޮމިޓީގެ ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން އައިސްފައި ހުރި ބައެއް މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްޓަކައިން. ދެން އާދެ އިދާރީ ބައެއް މަސައްކަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ. އެއީ ސްކޫލްތަކުގެބަޖެޓުން ހަމަ މަސައްކަތް ކުރައްވާނެ. އެހެންވީމާ، ސްކޫލްތަކާބެހޭ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރުމަށް ހަމަޖެހޭ ކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަޖެޓަށްޓަކައި ސިޓީތަކެއް އެކިއެކި ބަޖެޓަށް ފާސްކޮށްދިނުން. އެހެންވީމާ، މިބަޖެޓު އާދެ ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަން ބޭނުން އިނގޭތޯ. މިބަޖެޓު ބޭނުންކުރާނެ ކަންތައްތައް. އާދަޔާ ރިސެސް ނިމުމާއި ހުންނާނެ މަސްދޫތުކޮށް އަހަރެމެން. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ކަންތައް ދެންމެ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލީ. އާދެ ކޮމިޓީއަށް އަޅުގަނޑުމެން ރަސްމީ ގޮތުން އާދެ ޖަވާބު ދެއްވަމުން އެބަޖެޓު އަންގަވަން އެންސްޕެކް ކަންތައް. ދެން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް އެބަ ވިޔަސްޖެހޭ އާދެ ފީރިސްޓަމާއި މަސްއޫލިއްޔަތުން ތިބޭ ސަރުކާރުގެ ދިރާސާގެ ކަންތައްތަކަށް ފާހަގަކޮށްލަން އެކަށީގެންވާ މިވަގުތު އަންގަމުން. ދެން ހަމަހަމަ ކުރެވިއްޖެ ބަޖެޓު ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބު ނުލިބިވާ ބައެއް ކަންތައްތަކާއި ބެހޭ މިދިޔަ ފުރަތަމަ އާދޭސްކުރައްވަ ކަންތައްތަކެއް. އާދެ ރިސާލާ ނޫނީ ކިހާ، ސަރުކާރުގެ ގޮވާލުން ގޮތުގައި ހުރި ބައެއް ކަންތައްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ނުލިބޭ. އާދެ ކުރިއަށް ގެންގޮސް 42 ގޮތުގައި ބޮޑު ގޮތުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފެށުނު ސިޓީގެ ސާފު ޖަވާބެއް ނުލިބޭ އެހެންނަމަވެސް. ފިނޭންސްއިން ވިދާޅުވަނީ ލިޔުން ހުށަހަޅާފައި މިހިސާބަކީ. އާދެ، ދެން މިހާރު ސުވާލު ނޯޓިސްގެ ޙަވާލާ ދެން އަޅުގަނޑުމެން އާ އެއްބަސްވުމެއް ހޯދުމާއި ވީމާ ކުރަންޖެހޭ. ދެން މިހެންހާ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ފިލަވާ ބައެއް ކަންތައް. ދެން އާދެ ފާހަގަކުރަން ފިނޭންސް ސްޓޭޓް ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓް ކުރިން އެބަ ފާހަގަވޭ ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން ކުރި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެއްގޮތަށް އަދިވެސް ނުލިބޭ. އެހެންވީމާ،

އެއާއިބެހޭ މައުލޫމާތުތަކެއްވެސް އެއްކުރަން އެބަޖެހޭ. ދެން މިފަހަރީގެ ކަންތަކެއްވެސް އެއްވެސް އާދަޔާއި ނުލިބޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތީ ފާހަގަކުރެވިފައި. އެހެންވީމާ، އެބޭފުޅުންގެވެސް ބަޖެޓް އެއްޗެހި ގެނެސް އެބޭފުޅުންގެ ޕްރޮޕޯސަލް ރަށްވެހިއެއާއި ކަރަދުކުރަން ހަމަޖެހިފައި އޮތީ ޔާރުންޓީ އެބަޖެހޭ ބަލައިލަން. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ބަޔެއް ކަސްޓަމަރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރުކޮށްދޭން އެގްރިމަންޓް އެއްކޮށް ދިމާވެފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ، މި އެއްޗެހިތަށް ނޮޓްކޮށްލާފައި ސައިޓްތަށްދެއްކުމަށް ހާލަތުތަކުގެ އޮޑިޓްކުރިއަށް އަޅުގަނޑު ހިލޭ މާލިއަތުގެ އެއްވަނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނާއިއެކު މައުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްކުރުމަށްޓަކައި. ދެން އެހެންވީމާ، އެގްރީމަންޓް ހުރި ބައެއް ކަސްޓަމަރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅާފައި. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާ ގްރޫޕެއްގައި ބަޖެޓްގެ މަސައްކަތް ކުރަން އަޅުގަނޑަށް ފޯރުކޮށްދޭން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދެއްކުނު ހުރިހާ މައުލޫމާތުގެ ދެމެހެއް ގެންދިޔައީ ސަރުކާރުން. އެހެންވީމާ، އެއް ފަހުރެއްގައި ފަރާތް ގިނަ މައުލޫމާތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތީ ބައްލަވާފައި މުއްދަތު ނުލާ. އެހެންވީމާ، މަހުން މަހަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތުތައް އެޖެންސީތަކާއި އެއްކޮށް ގެންދޭން ގޮތްތަކެއް މި ސައިޓްތަކާއި ބަހެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިޖުރާއަތު ދިވެހި އޮފިސް. އާލާނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބިގެން ހުންނަނީ. ދެން ބަޖެޓް ބެހޭ ގޮތުން ލިބުނު މައުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޕެނީގެ ފައިސާ ހަމަ ބަލައިލަންޖެހޭ ބައެއް މައުލޫމާތު. އަޅުގަނޑުމެން މާލިއްޔަތު ކޮންޕެނީގެ ހަރަކާތްތަކުން. އެއީ މިސާލަކަށް ގޮތުން ދަރަނިވާ ކަމަށް ފަންޑު ކަސްޓަމަރުންނަށް އެބަހުރި އެމް.އެން.އެސް.އެލް ސަރުކާރު ކުރަން ފަރާތް ބޭނުން މަސައްކަތްތަކާއި ކޮންމެ. ސަރުކާރުން 97 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރެއްވި އޮތް ސަރުކާރުން ލިބިދާން ގެއްލުމަކުން ސަރުކާރުތަކުގެ މަސައްކަތަށް އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އެންމެ ކުޑަކޮށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާ އެކިގޮތް ބޮޑުކޮށްގެން ފަރުވާއިދާއްޔާ. ފަހުވެއްޔާގައި އެކިގޮތް އެބައްޔެ ގޮތްގަނޑާކަން ފަހަރުވަރަކަށް މިލިއަން ރުފިޔާ އެމް.އެސް.އެފްއަކަށް ހަރަދުކުރެއްވި. ދެން އެމް.އެސް.އެފްގެ ބޮޑެތި މިދާރަބައިން ފަންޑާގައި ހިފެހެއްޓިދާ، އާދެ ބޭނުމް ބިލުވެސް އެބައޮތް ދަފްތަރުގައި. ދެން ހަމައެކަށަގޮތް އެމް.އެސް.އެފްއިން ޖާބަރު ތަކި ބޮޑުގެ ޖާބަރު ޖީ އެބައޮތް ދަފްތަރުގައި. އަދި ފަހުން ޖާބަރު ތަރުތީބު މަސައްކަތްތަކަށް އެކުން ބޭނުންކުރާނެ ކަންތައްތަކެއް ދަށްވާއަށް ހުރަހަކަށްވެދާން އެބައޮތް 3.1 މިލިއަން ރުފިޔާ ދަށްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ފައިދާގެ 100% ހިއްސާ އޮތް ކުންފުންޏެއްކަމުން އެއްގަލަ މުސާރަދިނުން އަގާ ހުރިހާ ގަ އެއްކޮށްގައި ޖުމްލަ ވެއްޖެއްޔާ އެއީ

ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، މި ކޮންބިނޭޝަން ހަރަދުރަކަށް އެމް.އާރް.އައި ސްކޭނަރުތަކުން ޖެހިގެން މިއުޅޭ ހިލިއަމް ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަޖެހޭ ގޮތެއް މިގައި ހޯދަން. އެހެންވީމާ، އެހެންނުރި ބައެއް ކަންބޮޑުވާ ކަރަދަ ކަންތައްތައް އެބަހުރި. ދެން ހަމައެއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވުނު ދިރާސާ ޕްރައިވެޓް ކުރުމުގެ ތެރޭގައި ދިރާގާއިއެކު ކުރެވިފައި އޮތް އެގްރިމެންޓެއްގައި އެބައޮތް ދިރާގަށް މިހާރު ސަރުކާރުން ލިބިދިނުމަށް ހުރި ހުރިހާ ބިލެއް 99 އަހަރަށް އެބޭފުޅުންނަށް ލިބިދޭން ވެފައި އޮތް އެއްބަސްވުމެއް. ދެން ބިލާބޭ ފާނުން ތަންތަން ކަމަށްބަލައިގެން އަޅުގަނޑު ހިފަނީ އާގެތެރޭގައި 6 މަސްދުވަހުގެ ކޮލިޖެއް ލާފައި އޮތީ. 18 އަކަހަބަރުން ފިޔަވައިން ހަމަސްދުވަސް ތެރޭގައި. ދެން މިހެން ހުރި ބައެއް ކަންތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ތިބޭފުޅުން ހަމަ ބާރުން މިންވަރަކަށް އެކަންތައްތައް ކުރައްވާ ގެންދަވާނެ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުބޭރުއެބަށް އެކަމާ ދިނުމަ ރަނގަޅުވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ކަންތައްތަކުގެ އިތުރަށް ކަލެއް އޮތްކަމަށް ތިބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެއްވި ކަމަށް ވަނީ އެކަންތައްތައް ހައިލައިޓްކޮށްދީފާ. އޮތީ އެކަން ކުރެވޭނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިކުއެސްޓް ސަރުކާރަށް ގޮވާ ބައެއް ކަންތައްތަކެއް ބަދަލުކުރުން ސަރުކާރުން ދޭތޯ. މިސާލަކަށް، ޖެނެރޭޓަރު މިނިސްޓްރީން ދިފާއީ ހުރި ރަނގަޅު އަތުވެއްޖެ މައްސަލަ އިންޝުއަރެންސް. އަތުލަން މަސައްކަތް ކުރީ މައްސަލަ. އެއީ ހަމަ ރައްދުވެންގެ ތެރެއިން އިންވެސްޓްމަންޓް ލިބުމުން ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް. މިސާލަކަށް، އެއީ ކުންފުންޏާއި ހަވާލުކުރި ތ.އަތޮޅު އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް. އަތުލައިގަތުމަށް މިލިޔަނެއް، އެއީ ކުންފުނިން އެބައޮތް 17.5 މިލިއަން ޑޮލަރު ނަގާފައި. ދެން އެ 17.5 މިލިއަން ޑޮލަރުން އެއީ ކުންފުނިން ސަރުކާރަށް ދެއްކި ފައިސާ މި ކުންފުނި ސާފު ސަރުކާރުން. އެގްރިމެންޓާއި ޚިލާފުވީމަ. ދެން އެއަށް އަދަބެއް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އެއީ ކުންފުނި ޕްރައިވެޓް 100% ސަރުކާރުގެ ހިއްސާ ނެތި ކުންފުނިއެއް ކަމަށް ވިއްކާ އެއަށްގައި އެބަ އޮވޭ އެއަރޕޯޓް ކޮމްޕެނީގެ ޝެއަރެއް އެމް.ޓީ.ސީ.ސީގެ ޝެއަރއާއި އަދި އެސް.ޓީ.އޯގެ ޝެއަރއަށް އަޅުގަނޑު ހިފަނީ އަދިވެސް އާލިޝާންގެ ޝެއަރއާއި. ދެން މިހާރު މިލްކިޔަތު އެމް.ޓީ.ސީ.ސީގައި އިންނަ ޕަސެންޓް ބައި، ޕަސެންޓް ކުންފުނީގެއްވީމާ، ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާވެސް އޮގައި އެބައުޅޭ. މި 17.5 މިލިއަން ޑޮލަރު ހިލަން މިހާރު އެއީ ކުންފުނީގެ މައްސަލަ ދައުލަތުގެ އެހެންވީމަ. އެހެންނަމަވެސް ދެން ބޮޑު އިންވެސްޓް ދަ ކޮންޓްރެކްޓް ގެއްލި ކާރިޝާގައި މައްސަލައެއް އެބައުޅޭ. ހާދަ ދެއްކި މިހެންނެން ވަރަށް ބޮޑުވީ ގެއްލުމެއް.

މިހެންވާ ކަންތައްތައް މިހުރީ. އެހެންވީމާ، ޖުޑީޝަރީއާއި ގުޅިގެންވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ސާފުކޮށްލައި އެންމެބޭނުންތެރިގޮތަކަށް އަންނަން މިހެން ހުރި ހުރިހާ މައްސަލައެއް ރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ސިސްޓަމްގައި މިހާރު ފެނިގެންދާ ހުރި ހުރިހާ ކަންތައްތަކުން ސަލާމަތްވެވޭނެ ފުރުޞަތުގައި ސަރުކާރާއި މަޖިލީހާއި އެއްބަސްވެގެން. އިވޯލްވުމަށް އެހެންވެސް ވާންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އެވެސް ހަމަ އަމިއްލައަށް އިސްނަގައިގެންވެސް މިކޮމިޝަން ކުރަން ރަނގަޅު މަސައްކަތްތައް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. މިސާލަކަށް ހުކުރުދުވަހު މަސައްކަތްކުރަމުންވެސް. މިހެންގޮސް މިދި އަންހެނުންނަށްވެސްފައި މިއީ. ބޮޑު ފުރުޞަތެއް އަނބުރާ ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއްވެސް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އިސްނަގައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހައްދު ހާލަތުން ކަންތައްތައް މިއީ. އެހެންވީމާ، އިތުރު ކަމެއް ހުއްޓުވުމަށް ފިޔަވަޅު. ފުރަތަމަ އިޞްލާހު ވަނީބެ. ދެން ރިޔާސީ ދަސްކޮށް ދެން ނަސީހަތް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދު ވާހަކަދައްކަވަމުން: ބަޖެޓު އަހަރު ވަނަ 2010 މުޤައްރިރަށް ކޮމިޓީގެ މާލިއްޔަތު ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ. ރައީސް، ކަންތައްތައް ގިނަ ވަރަށް މިބަޖެޓުގެ މުރާޖަޢާކުރުމުން ކޮމިޓީގެވެސް ނަންގަވާ ކުރައްވަމުން ދިރާސާ ނިޒާމާ ބަޖެޓުގެ މިހާރު އަދި ރިޢާޔަތް އަޅުގަނޑު ދެން. އިންސާފުވެރިކަންނާވަސް މުއްސަނދި ކުރަމުންދާ އެބަޖެހޭ ކަންތައްތައް އަނެއްކާ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހަމަޖެހިގެންނޫނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަވާއިދުތަކުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ހައިސިއްޔަތުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހަމަޖެހޭ ކަންތައްތައް ހަމަޖެހޭނެ. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ރިސޯޓް◌ނިސްބަތްވާ ދަނޑުވެރިކަމާ ކަންތައްތައް. ދެން ހާމަ އަޅުގަނޑު ޤަވާއިދުތަކާމެދު މަޖިލީހުގެ އެހެން ކޮމިޓީތަކާއިވެސް ގުޅޭ ކަންތައްތަކުގެ އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެކަންތައްތައް ހަމަ އެކޮމިޓީތަކުން ޖަވާބުދާރީ ކުރަން އަޅުގަނޑު ފެނޭ. އެހެންވީމާ، މިބަޖެޓު ދިރާސާ ކޮށްފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނު ހުރިހާ ކަމެއް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ބައެއް ކަންތައްތަކުން ރައްޔިތުން ކޮމިޓީން ބަޖެޓު ކޮމިޓީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހަމަޖެހޭ ކަންތައްތައްތަކުން ދެން އެކޮމިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުން ވަކިވަކިން ބައިގައި ބަޖެޓު ފާސްކުރަމު އެވެ. އެހެންވީމާ، އެކޮމިޓީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ރަސްމީކޮށްގެން އެކަންތައްތައް އިނގޭތޯއެވެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަވާއިދުތަކާ. އެ އުސޫލު ދެން އަޅުގަނޑުމެނަކަށް ސިފަ ހިނދުއް ކަމުގެ ނުހިނގާ އުސޫލު އޮންނަނީ. އެހެންވެ އެކަންތައްތައް އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މުޤައްރިރު

އަރިހުން. ދެން އެހެން ކޮމިޓީތަކަށް ދާންޖެހޭ މައްސަލަ ހަމަ އެހެން ކޮމިޓީތަކަށް ފޮނުވަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ލިބިވަޑައިގެންފި ސިޓީއަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލީން ބިލުތަކުގައި، ހަމަ ފައިލުތަކަށް ހަވާލުކުރެވުނު އެކި މިނިސްޓްރީ އިނގިރޭސިން. ފިނޭންސުން ލިބުނު ހުރިހާ ސިޓީތަކަށް އެއް ފަހަރަށް. އެޖެންޑާކޮށްގެން ލިބުނު އެއްޗެހި، ހުށަހެޅުން ލިބުނު އެއްޗެހި. ދެން ބަޔާނާއި އެ އެއްޗެހިތައް އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާލަނީ އެކަންކަމާބެހޭ ކޮމިޓީއަށް. މިސާލަކަށް ހުށަހެޅޭ ބިލު އެއްޗެހިތައް އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީއަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެކޮމިޓީގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްޗެހި އެޖެންޑާކުރުމުގެ ހިމެނޭ އެއްޗެހި. ކޮމިޓީތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތަށް އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާލަނީއޭ. ދެން ސަރުކާރުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ބަޖެޓު ކޮމިޓީން ފޮނުވާލައި ހުރި ދެއްކެވީ ސަބްސިޑީގެ މައްސަލަތަކެއް. އެއީ ރަސްމިއްޔާތު. ދެން އެހެންނަމަވެސް ޕަބްލިކް އެކައުންޓްސް ކޮމިޓީއަކަށް ކަމަށްވާތީ އެކައުންޓަބިލިޓީގެ އިޝޫގައި މިހިރަ މިއާމުދަނީ ލިބޭން ހުރަސް އެޅިވަޑައިގެން ކަންތައްތަކާއި މިކަހަލަ ކަންތައްތައް. ދެން މަސައްކަތް އަމިއްލައަށް އިސްނަގައިގެން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮންނާނެ ކޮމިޓީއަށް. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް މިހާރު ފެށިއްޖެ ކުރަން ލިބިފައި ހުރި މައުލޫމާތުތަކަށް ބަލާއިރު. ރިޔާޟް.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތު ފާހަގަކުރި ޕްރިންސިޕަލް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޮނުވާ ހާލަތު އެއްޗެއް. އަޅުގަނޑުމެން ޕަބްލިކް އެކައުންޓްސް ކޮމިޓީން މި ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ. ކޮންފަދަ އެއްޗެއްތޯ ދިމަދިމާލަށް އެކިޔޫ އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާނީ. އެއްބަސް އިސްކާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ވިސްނުން މިކޮމިޓީގެ ވިސްނުމާއި އެކަމާ ވަކި ދިމަދިމާއަކަށް ރިޔާސަތުގެ ކޮންކަން އެދިމާލަށް އެނގެނީ. އެހެންވީމާ، އެބޭފުޅުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް އަނބުރާ ކޮންކަމެއް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ބަޖެޓު ކޮމިޓީން ފޮނުވަނީ. ދެން މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ފޮނުވިއަސް އަޅުގަނޑުކަން މައްސަލައެއް ނެތް. ދެން ރައީސް އެފޮނުވަނީ ކޮމިޓީތަކަށް ފޮނުވިދާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޔާސަތުގެ ކުރިމަތީ. އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާ ދިމާ ކޮމިޓީއަށް. މިއަންނަނީ މިފަދަ ކޮމިޓީއަކަށް. އެކަމަކު. އެހެންވީމާ އެކޮމިޓީ އަދި އުފެދި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ނުލިބޭން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނާއި މަޖިލީހުން

ހަވާލުކޮށްފައި އޮތް މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާގައި ސްޕެޝަލިސްޓުން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރި ޒިންމާތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ބަލަންޖެހޭނީ ގޮތަށްވެސް ބައެއް ކަންތައްތައް ނިންމާފައި ހުންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް މަސްވެރިންގެ ކަންތައް. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން އެ އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައެޅިގެން އެކަން ގެންދަން އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނީ ވާހަކަ ދައްކާފައި. އެހެންވީމާ، 100 މިލިއަން ރުފިޔާ ދޭއިރުގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ދައުރުގައި އޮންނަންޖެހޭނެ އޭގެ. އެހެންވީމާ، ފިނޭންސް، ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީން ހިތަށް އަރާ ގޮތަކަށް އެކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. އެކަން ކުރުމުގެކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިނގެންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ މައުލޫމާތުތަކެއް އެބަހުރި. 100 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަލަންޖެހޭނީ މާލީ ރައްޔިތުންނަކަށް ނޫން. އަދި ބ.އަތޮޅު ރައްޔިތުންނަކަށްވެސް ނޫން. މުޅި ރާއްޖޭގައި ތިބި އެންމެންގެ މައްޗަށް ހުރިހާ މަސްވެރިންގެ މައްޗަށް ހަމަހަމަ ގޮތަކަށް އެކަން ޕްރޮކިއުމަންޓްބޯޑަށް މިހާރު އޮތް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ތައްޔާރުވެފައި. ހާލަ ހިސާބު ކޮންސަލްޓަންޓުން ޚިދުމަތްތަކުގައި ބޭނުން ދީފައި. ބ.އަތޮޅުގައި އެބަހުރިތޯ އެ އަބުރުގައި މަސްވެރިންނަށް ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކާ ގޮތަށް އެގޮތް ކޮށްދޭ ބޯޓު އޮތުގެ ހިފުމުގެ ބޮޑުބޮޑު. އިތުރުކުރުމަށްވެސް އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ބަލަންޖެހޭނެ. އެއީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ނިންމަކަށް ނޫން. މިއީ ވަރަށް ބަރަނގަޅު މިކަން ބަލަންޖެހޭ. އަދި މިފަދައިން ދަށު އަދަދުގައި އުނިކުރުމުން ކުރިއަށް ބޮޑުތަރި އޭގެ ސަރަޙައްދު އެ ދިމާވެ މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކަމެއްގެ މައުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅުއްވައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގައި ފެންނަ ތަފާތައި މަޝްވަރާ އުމުރުންނަށް ދެވިދާން. އެހެންވީމާ، އެހީކަން އަޅުގަނޑަން ހޮވަތް އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވާނީ ބޮޑަށް. ދެން ސްޓޭޓުގެ ވާހަކަވެސް ވިދާޅުވި. ދެން ހަމަ ބަނގުރާ ވާހަކަދައްކާ ތިޔަ ދާޅުވި. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ސްޓޭޓު ކޮމިޓީއާ މިވާހަކަ އެބޭފުޅާ. މަޖިލީހުގައި އެބޭފުޅާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ކޮމިޓީން ނިންމިދާން މަޖިލީހުގައި ބަޖެޓް ކޮމިޓީން ވިސްނާލާ މާލީ ބަޖެޓުގައި 35 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަނޑައެޅިފައި. ދެން މިގޮތުގެ ބޮޑުފަސް އެބަ އޮތް ސްޓޭޓުގެ އިދާރާތައް އަރިހުން ޖަމާކުރާ ހާލަތުގައި މިވެނި ތަނުގައި ބަޖެޓް. އެހެންވީމާ، އެބަޖެޓް ކަނޑައެޅިފައި އެބަޖެޓް. އެހެންވީމާ، އެދިގެދިޔަ ގޮތަކަށް ކުރަންޖެހޭ މަޖިލީހުގައި ހުށަހަޅަން ތިޔާދިނުން ކުރިން އެންމެ ބަރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަކަށް ބަޖެޓް ސްޓޭޓާއި ފެނުނު. އެހެންވީމާ، އެދިމާލަށް ފޮނުވާލަން ބަރަނގަޅު. އެއީ އެއްޗެއް. ދެން އަޅުގަނޑު މާލިއްޔަތު ސްޓޭޓުގައި އެކަން ބޭނުންކުރާ ނޫން އެދިދިޔަ ބަޖެޓުން އެކަށީގެން. އެއީ ބަޖެޓުގެ ކަމުގެ. ދެން މަދަނީ ޖުޑީޝަލް ހަމަ

އެކަންވެސް އެއްޗީ. އަދުގަނޑުމެން އެބައްޔަ ރާކަމަށްދުކާރުވެއި އޭޖީބަރ ޖޭނަރަލަށް ލާޒިމުކާރުވެއި
އެބައްޔަ މި އަނބުރަ އަ◌ަރު ފޮބުރުއަރި ކަނޑަށްނުގެ ގާރަބުގެ ކުރިން އެކަނބުރި އެއީ ރަނގަޅު
ގޮތުގައި ހިނގާ ކަމެއްތޯ ބަލައި ރިޕޯޓުކުރަން. އެރިޕޯޓު ކުރަންޖެހުނީ ކަންތިރާވަލާކަން މިއީވެސް
ސްޕެސިފިކޯން އޮގައި ބޮޑުފެއްދެ ނުލާ. އަދުގަނޑު އެޗްއިންބު ފާރަވާކުރިން. ދެން އެހެންނަމަވެސް
ފަހުން އެ އިސްތިހާރާއި އެކުގައި މިތަންވަސް މަޖިލިހުރަސް ކާމިޖަދަކަރަހޮ. ކާމިޖަދަކާ
އޮގައި ޖަރާފައިލީ. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަދުގަނޑު އެ އިސްތިހާރާކަން އެނބުރިން މަޖިލިހަށް.
އެހެންވީމާ، މަޖިލިހަށް އަރިމަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އެފާންވަނޖެހޭ ދިމާލަކަށް ފާންވާފަހެމާ. ދެން
ދިރާގު މައްސަލައާ ގުޅޭއިރުގެ އެކަން ފާރަވާކުރައްވާފައިވާ މިދެންނެވީ. ދިރާގު މައްސަލައާ
އަދުގަނޑުކަމް ނުފެނޭ ރާއްޖޭގައި ހުރި ބޭނުންކުރާ އެހެން. އަދުގަނޑުމެންވެސް މިއުޅެނީ އަދުގަނޑުމެން
ބޭނުންކުރާވެސް ހަމަ ނަގަންނީމަ، ފުރިހަމަވެސް އޮޕަރޭޓަރުން މިހާރު ނަގަނީ ހަމަ ހާބަރަށް އަރުވާލައިގެން
އެމީހުން ކުރަނީ އެމަސައްކަތް. މީހުންގެ އަތުގައި ހުރި އެމީހުންނާއި ނުގުޅޭ އެމީހުންގެ ޕަސްނަލް
ޑޭޓާގަނ އުޅޭ މީހުންގެ ތަންތަން ނަގަނީ. އަދުގަނޑު ދަންނަ ކުންފުނިތަކުންވެސް އެހެން ހަދައިގެން
އެބައުޅޭ. ގެރިޖެއަމް ހިއާ ކުންފުންޏަކަށް ގ.އަތޮޅު ނަމްފަރުން ދިފައި އެއް ބިލިއަން ނަ◌ަގައިފި. 5
ވަގުކަންކުރު ބޭޒ އިންފޮސްޓްއެއްކާރުވެއި އޮޕަރޭޓަރު އެއީ. އެއީ އަދުގަނޑު ވަރަ ނިކުމެ އެޗާ
ތަނަކަށް ވީމާ، އެތަނުގެ ކަންތައް ބޭނުން އަދުގަނޑު އެނގޭނީ. އެހެންވީމާ، ދިރާގު ވީމާ،
ކޮންމެހެނެއް 99 އަހަރަށް ދިނީ. ކޮންމެވެސް އުސޫލަކުން މިކަން ކުރަންޖެހޭނީ. ބިލާބަށް ފާސްކުރުގެ
މެރިއިން އެއްޗަށ ހައްޔެއް ދާންޖެހޭނީ. ހަމަ ދިރާގުވީމާ 99 އަހަރަށް ދޭން. ކޮންމެހެން ކަމެއް.
މިހިނދު ނުހުދާނުމި. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކަށް އަދުގަނޑުމެން ބަ◌ަލަންޖެހޭ ދިރާގުވަކާން
ތިމާއްޔާމު ފިބާވައި އެއްކޮށް މަޖިލީހުގެ ތިކާވައިބޭ ދިރާސާކުން ތިކާން ބަލަންޖެހޭން. ދެން ހަމަ
މިޒާރީބު ފާރަވާކުރިން އެއީވެ ކުންފުނިގެ ކަންތައް. އެއީ ހަމަ ޒިއުދީ މައްސަލައެއް އެއީ. ކުރިން
ފާރަވާކުރިން ރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓް ކުރަން އަނބަރ އަނބުރަ އެބަ ބައިވަރު ބައެއް. ކުރި ރާވެސް ބަޖެޓް
ކާމިޖާ ސިރީއާ އަދުގަނޑުމެންނަށް މިތުރުގައި ގުންބަރަކަށް ވީމެ އަދުގަނޑު ފުރިހަމަ އަދުގަނޑު
ކުރިން ވިސްނުމުގެ ހުރިހާ އެއްބަހެއް ބަރަފަތާތި. އެއީ މަޖިލީހުގެ ބައެއް މީހުންނަށް ހަމަ ރަދަގަނޑު
ހަވާރަމު ނުނިދިފައި އެބަ ތިބޭ އެމައްސަލަގައި. މިއީ ބަޖެޓުގެ އިނގޭތޯ. އަދުގަނޑުމެން
އެނގޭނެއްނު އަދުގަނޑުގެ ވިޔަފާރިގައި އަދުގަނޑު ކޮންމެރަށަކު ކުރާ އިހުސާސް. ރަށުގެ ނުހުރިގެން
މިހެން އެބޭ ބަޔަކަށް ކޮންމެހެރު. އެމީހުން އަޅުގަނޑު ފާރި ހުރިހަމަ އެމީހުން ހަރާނު މި. އެހެންވީމާ،

އެތައް ބައިވަރު. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ރަށެއް އާބާދު އަދަދެއް ދިގެން އިތުރަށް ލުން ނުލިބިގެން އެކަން ނުކުރެވިފައި ތިބި ބައެއްގެ އަތުން ރަށް ނަގުމަކީ ކުރަން ހުއްޓާވަރު ކަމެއް ނޫން. މިވަރުކަމެއް ކުރާއިރުގައި ދެން މިކަން ކުރުމަށްޓަކައި އެފަރާތްތަކަށް ދޭންޖެހޭ ހުރިހާ ފުރުޞަތުތަކާއި ހުރިހާ ކަމެއް ތަނަވަސް ކޮށްދިނުމަށްފަހުގައި ނޫނީ އެވަރުރަށެއް ނަގައިގެންނުވާނެ. ހަމަބަސްފާޅުގައި ރަށް ނަގަން. އެހެން ނަގައިގެން ނުވާނެ. ވަރަށް ބޮޑެތި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދުގެ މުހިއްމު ދައުރެއް އަދާކުރާ ބައެއްގެ ވާހަކަ މިދަންނަވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެހަމަ އެކަން މުޤައްރިރު ފާހަގަކުރެއްވި ހަމަ އަޅުގަނޑުވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އެއީ ދެން. އަޅުގަނޑު މިއަދު މިހުރިހާ ވާހަކައެއް ދެއްކުމުންވެސް އެހާ ރަނގަޅު ނުވާނެ. ދެން ހުޅުފުރި މައްސަލައިގެ ހަމަ ވަރަށް ޗާނބުކުރި އޮތޮރިޓީ. ދެން އެމައްސަލަތައް ބަލައި ޖުޑިޝަލް ކަމެއްގައި މުޤައްރިރު ދީއުލާތުވެ ހުރިހާ ވާހަކައެއްވެސް އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން ގެންނަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ކަންތައްތައް. އެހެންވީމަ ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި މިއަދު މުޤައްރިރު ދެއްކި ހުރިހާ ވާހަކަފުޅަކާ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު
މުޙައްމަދު ނަޝީދު
ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ވަރަށްގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ބަހަން އަޅުގަނޑުމެންނާއި ހަވާލުވެފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، އެކަންކުރާނީ ނިޒާމެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެކުލަވާލަން. ދެން އެކަން ކުރުމުގައި އެންމެ ފަސޭހަވާނެގޮތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ފީސް މިނިސްޓްރީއަށް ދަންނަވަން އެބަފުރުން އެފައިސާ ބައްސަވަން ގެންގުޅުއްވާ ވިސްނުންފުޅު އަޅުގަނޑުމެންނާއި ހިއްސާކުރަން. އެއިރުން އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލަކީ ފައިބައިގެން މަސައްކަތް ކުރުމަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަންކޮޅެއް ފަސޭހަވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯކަސްކުރަން ގޮތަކާއި ނިންމަން. ދެން މައިގަނޑު ގޮތުގައި ބަޖެޓް ކޮންމެ ފަހަރަކުވެސް އެކުލަވާލާ. އެކުލަވާލުމަށްފަހު އާދެ ފުލާއިޒު ވަރަށް ނުހުރޭ. ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް ހަމަ ބަޖެޓު ރިކަރަންޓްޚަރަދުއާވެސް ފިޔާ. އެކަމަކު އެ ރިކަރަންޓްޚަރަދުގެ ފުލާއިޒު ނުހުރޭ. ދެންމެ ރިޕޯޓުގެ ވާހަކަފުޅުގައިވެސް އެމިޔުލޭޓު ފުދެއިން ފަންޑުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް މުޅި ސިނާއަތް މިހާރުވަނީ ހާޖަތު ފައްޓަރުއްކައި. އަޅުގަނޑު އެމް.ޑީ.ޕީ ގެ މެންބަރެއް ދުންނަމަ ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އިތުބާރު ނެތިފައިވާ ހުރަސްތަކެއް އިންޑަސްޓްރީ ނަގައިގެން މަސައްކަތް ކުރަން. އެއީ މުޅި ދައުލަތުގެ ފަންޑުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް ހަރުކަށިކުރާނެ ކަހަލަ ޖީޑީޕީ ޝަރުޠެއް މިހާރު ނަންގަވަމުން ގެންދަވާ. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޫކޮށްލައިގެން ނުވާނެ

މިބޮވޯން. އެ ވަޒީރުންގެ މަޖި◌ީހުންވެސް ނިސްބަތްވާފައި އާއި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޚާއްޞަ ހާލަތުގައި އައިސްކިލަމާއި ރިސިސޮއަށް ގޮސްކިލަމާއި އެހެންވީމާ، 2009 ގެ ކުރި ޖެ ފަރާތްތަކާއި ގުރޫޕް އެއް ޕީރިއަޑް ނުހުރި ހުރިހާ ރަށްރަށަކަށްވެސް ދެއްވާފައި. އެހެންނަމަވެސް 2008 ގައި ނިކުތްއިރު ހުރި ކުއްލިއް ޖެހުމުގައް ނުކުންނަވާ. އެހީ ހަމަ ޕީރިއަޑާ އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯ ތިބެވެން އެހެރަދުނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމުގެ ސަރަހައްދު ވަގުތާއި ވަރަށް ބޮޑެތި ދަރިވަރިންނާ ހުރިހައި ދިވެހިރާއްޖެ އަޅައިން ދާއިމީ އަދި ހަމަ އެހެން އަދުވެރިން މިހުނަރާއި އަތުގަނޑުމުންގެ މިހުން ގެނގުން ޖަރީރަކޮށްލުން އެޖާދިޔާއި އަދި ދަރުމަވެރިކަމުގެ ނިޒާމާއި ގެނގުން އެއްވެސް ވަރަށްގިނަ ނަތީ ހަމަހަމަ ދިހުމުގެ ސަރަހައްދު މިދިހުނު 68 ރަށް ހުޅުމުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި ދަތިތަކާއި އެބަހުރި ކުރިމަތިވެފައި. އަދި ވަގުތުވެސް ދަނީ. އެހެންވީމާ، ބައެއް ރަށްރަށް ދިޔައީ ހުރި ދާން، ޕީ.އެމް.އެފް ދިޔުމެވެސް އަދި އެހެން ބޭނުންތަކުންވެސް އެބަހުރި ޖާގަ އެއްބައި ނަގައިގެން އެރުވުމަށް ހަދާފައި ހުއްޓާ ބޮލީ ހުރިބައި ހުއްޓާލާފައި. އެހެންވީމާ، ދާނީ ސިނާއަތާ ޖާގަ ގޮތުގައި ދިޔައީ ހުރި ޖާގަޔަށްވެސް. އެ ސިނާއަތާ ގޮނޑު ފަރާތުން ޖާގަ ދިނުން ހުއްޓާލާފައިވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކާއި ވުޖޫދު ދަށަށްވެއްޖެއްގައި މިއީ އެނދު ޖަނަވާރުތަކަށް ބޮޑު ގޮތުގައި ކުޑަ ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރުން ދުރުކުރަނީ އެ ރޮނގަށް ފޯކަސް ބަލާލުމުގައި ހިމެނުވައި އެވަނީ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅުތަކުން ހަމަ މާލެއާ ޖެހިގެން ވާދަވެވޭ މިދިރިއުޅުމަށް ބޭނުމުގޮތް ޓޫރިޒަމްވެފައި އެވާހަކަ އަތޮޅުތަކުން ދައްކަން. މި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން ހަމަ އަތޮޅުތަކުގެ ދަޢުވާ ސުޕަރވައިޒަރީ ބަލަހައްޓާގޮތް ރިޕޯޓްގެ ހުރިމާފައި. އެއީ އެހެންނުނީ ރިޕޯޓްއަށް ހަމައެކަނި އަތޮޅުތަކުން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ދިން ފަސޭހަ އިސްތިސްނާއީ ގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކާއި އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު. ހަމައެއާއެކު އިސްލާމީ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލު. މިހާރު ހަމައެކަނި ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރާ ވަރަށް ބޮޑު ތަރައްޤީއެއް ވަރަށް ގިނަ މީހުން ނުދޭ. އަދި ހަމައެއާ ކަނޑައަޅާފައި ފަރާތަ ދާއިރާގައި ގުޅުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ދިރާސާކުރި ރިސޯޓުތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް އަގުވެސް 15% ބޮޑުވެފައި. އެހެންވީމާ، އެމީހުން މިހާރު ހަމައެއާ ގުޅިގެން އެންމެ ދަށް ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުތަކުގެ ބޮޑުކަން. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދު ދަތިކަން ދަށަށްދާ ބޮޑުތަކައި އެބަ ފުރުޞަތު ދޫކުރުން. މިއީ ވަކި ޕޮލިސީ ތަރައްޤީކުރުން އަތޮޅުތަކުގެ ދާއިރާ ވަރަށްބޮޑު ނޫން. މިއީ މުޅި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދު. ދެން މިވަރަކަ ދާއިރާގެ، ކޮމިޓީގެ އިޖުތިމާޢީ ވަރަށް ގިނަ ބަދަލުތަކެއް ހިފުވަން މި ދަނީ

68 ރަށުގެ ބޮޑުކަމުގައި ކައުންސިލެއްވެސް ހަމަ 1 ރަށް ފިޔަވައި އުފެދޭ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ރަށްތަކަށް ސަބަބެއް ނުހުރުމުގެ ގޮތުން ކައުންސިލު ދަށުން ހިނގާ ކައުންސިލްގެ ރަށް އިދާރާކުރުމުގެ ހުރިހާ ކަންކަމެއް. މިހާރުވެސް އަޑުއިވޭ ބަހުސްތަކާ ކުރިމަތިލާ. ކައުންސިލަށް ފައިސާނުން އެއްވެސް ސެންޓެއްވެސް ނުލާ. އެ ރަށް ކޮމިޓީން ފެންވަރެއް ނުވެސް ހުންނާނެ ސަރުކާރު ގައިގައިވެސް. އެހެންވީމާ، އިދާރާކުރުމުގެ ކައުންސިލްތަކަށް އެ މަސައްކަތެއް ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް ފިނޭންސް 68 ވަނަ މާއްދާގެ އެ ބާބުގައި ކައުންސިލު މި ފަރާތް ދައުލަތް. ކައުންސިލްތަކަށް އާމް އާމްދަނީއެއް ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް ޖުމުލަކޮށް މުޅި އެކަތަށް ދީ ބޭނުމެއް މިހެން ހަދައިފިނަމަ މުޅި ބޭރުގެ ވެރިކަމުގެ ސިވިލްސަރވިސްގެ ކައުންސިލުތަކުގެ 20 އަހަރު ދުވަހަށް ފަހުން ޖެހިދާނެ ކަމަށް ކައުންސިލަށް ގޮތްތަކެއް. އެހެން މިފަދަ އެ ޖޭބުގެ ހަރަކާތްތަކަށް 300 ނުވަތަ 400 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަމަ ފައިސާ ވަގުތުން. އެކަމަށް ވަކިކުރެވޭނެ ސަރުކާރުކަން ނުވެއްޖެނަމަ. ފިނޭންސް 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެއްބަސްވުން ބަޔަކުތަކެއް ނުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، މި ގަސްދެއް ކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ކޮމިޓީގެ ދައުލަތުން ވަކިކޮށް ފާހަގަ ކުރެވޭނެ. ފާހަގަކޮށް ފުރުޞަތަކީ މިވާހަކަ ފައިސާ އަދި އެހެނިހެން ކޮމިޓީ ސިޔާސީ މާލީގޮތުން ކައުންސިލު ހުރުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ކައުންސިލަށް އިދާރީ ގޮތުން ކޮންމެފަރާތަކުން ކަމެއް ތިޔަބޭފުޅުން ޙިމާޔަތްކުރެއްވި މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވަން. މި ރިޕޯޓުގެ ބޮޑުކަމީ. އެހެންވީމާ، ތިޔަބޭފުޅުން އެ އިޖުތިމާޢީ ދާއިރާގެ ނިސްބަތުން މިފަދަ ހުރި ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ ޝަރުޢީ ޙައްޤުތަކަށް ބަލާ ފަދަ އެ ޤާނޫނު ތަށް ޙިމާޔަތްކުރުމަށް ޝަޒާޢަތް މިކަމަށް މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުން ހުށަހެޅުއްވުމަށް. މި ދެންނެވި ކަންތައްތަކުގައި ދެން ނަޝީދު ވަރަށް ފަސޭހަ ބަޔާންކުރުމަށް މިހާރު ބަހުސްގެ ފުރުޞަތު ދެއްވާ. އެކަމަށް ކައުންސިލުން ސަރު ފުރިހަމަ ފޮނުވުމަށް މިދާނެ ޖަވާބުތަކުގެ ފޯމު. ހުރިހާއެއްޗެއް އެކަހަލަ ފަރާތްތަކާ މިފަދަ ފެންވަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިޖުތިމާޢީ ދާއިރާއަށް ކައުންސިލު ރިޕޯޓު ބޮޑުކަމީ ހުރިހާ މަޖިލީހުގެ އެއްބާރުލުން ދެއްވީން. ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވިދާޅުވުން: އާއްމުގެ ބޮޑުކަމުގެ ސަރުކާރުގެ އާއްމަށް ޚިދުމަތް ހުރިހާކަމަކަށް އެބަޖެހޭ ހަމަ ރައްޔިތުންގެ ޖަލްސާގެ ޝަރުޢީއްޔާތުގެ ބޮޑުކަމެއްވެސް ނެތަން. ފާސްކުރެވުނު މިނިސްޓަރުވެސް ވަނީ ބަޔާނާ

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބަޖެޓް ކޮމިޓީގެ ކޮމިޓީއަށާއި އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުތައް ވިދާޅުވުމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މިކަން ކޮންޓްރޯލްޖެހޭ ކަމަށް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވިސްނުން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރެވިގެން ހުރި މިހާރު ލިބެމުން އަންނަ މިހާރު ހުރި ރިސޯސަސްގެ ތެރޭގައި އެކަށައަޅާށޭ ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އާމްދަނީ ހުރީ. އެހެންވީމާ، އެ އާމްދަނީ ހުރީ ގޮތުން ގޮތުގައި އުނދަގޫ ބަޔަކު ކުރާކަމަށް ވަނީޒާމުން އެއީ މިނިސްޓަރުއޮފްފިނޭންސް ނުވަތަ އެ ކޮމިޝަން ސަރުކާރުއޮފީހަށް ހިމެނޭ ވަކި ފޯމެޓަކުން ވިޔަސް އެކަހަލަ އުސޫލުތަކެއް ކުރަނީޒާމުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެޓް ވަރަށް ވިސްނުންތެރިކަމާއެކު އެކަމާގުޅޭ ޖަމާކު ކުރަން. ދަރަނިފާހަން ބޮޑުނޑުވަނީ މިހާރު މި ނުހެރި ގޮތް 68 ރަށާއި ދުރުގައި އާގޮތްތަކިން 30 ރަށާއި ދުރުގައި ހަމަޖެހުނުމާއި ދުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލަކީ މިނިސްޓަރު އަމިއްލައަށް ކަނޑައެޅި އުސޫލުން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ޑިސްކަސްކޮށްގެން ކުރެއްވި ކަމެއްވެސް ނޫން. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަނީޒާމުން މިކަންވާނީ ކަނޑައޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަޖެޓުގައި އެބައޮތް ވަރަށް ބޮޑު އަދަދުތަކެއް ޖަހާފައި. ރިޒޯޓް ލީސް ރެންޓަން ލިބޭނެ ކަމަށް. އެ ގޮތުރައްޔިތު ނުވެއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާމުން ދައުލަތުގެ ޖީލީސް އިތުރަށް ބޮޑުވެގެން ދިއުމަކީ ކޮށް ކަމެއް. އެ ޖީލީސް ޓެއިންސް ކުރުމަށްބޭކައި ހަމަ ގައިމުވެސް ދައުލަތުގެ މުދާ ވިއްކުމަކީ މަޖިބޫރުކަމަކަށް ވެގެންދާނެ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ލިބޭ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެކުރިން ފާހަގަކުރެވިފައިވޭ އެކަށްތަށްކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެފަދަ ހާލަތެއްކަން ފެއްމުގެ ކުރިން ތަޅުމުގެ އެއް މިނިސްޓަރުއްގެ ސިޔާސަތެއް އެއީ މިނިސްޓަރުއްގެ އަމިއްލަ ސިޔާސަތެއް ހެދި ތަޅުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުރުން. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ރާސްތާ ދުރު ޚަރަދުކުރި އަހަރަށް 2012 ވަނަ އަހަރާއި 2011 ވަނަ 2010 ދިޔާސާ ކުރަމުން ދިޔައިރުގައި އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު ޖީ.އެސް.ޓީން ފައިދާ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުން ދިޔައީ. ޖީ.އެސް.ޓީ އާއި ބޮޑެތި ރިޒޯޓްތަކުން ފައިދާ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރު ދިޔައީ. އެދާދިޔުމުގެ ތެރޭގައި ރިސޯޓުތަކުގެ ނުހުޅު ކަމަށް ވަނީ އެ ބޮޑު ރިސޯޓުގެ އަދަދުތަކަށް ގޮތުގަސޭ ނޫން އެމީހުން ބޭނުންވާ ކުރުވާ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުން ކުޑަ ސްކޭލު އިންޑަސްޓްރީ ދުނިޔެއާ ކަމަށް ވަނީޒާމުން ޖީ.އެސް.ޓީ ލިބުމަކީ ދުރު ކަމެއް. އެ ރިސޯޓުތަކުގައި ކޮންމެ ގޮތެއް އަދި ބޮޑު އަދަދުތަކެއް ޖީ.އެސް.ޓީ އިތުރުވެގެން އައުމަކީ ދުރުކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހާމަކުރަން. މިހެންވުމުގެ ސަބަބުން މި އަންނަނީ މި އަންނަނީ ދައުލަތުގެ ޖީލީސް އެއްއަހަރު އަހަރު އިތުރުވާ، ދައުލަތަށް ލޯން ނަގަންޖެހޭ ގޮތަށް އިތުރުވެގެން ދިއުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އޮތީ ވަރަށް ބޮޑަށް

ކަންބަގާއި ފިރި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިމޮކްރަސީ ޤާއިމްވުމުން ދިވެހިން އަހުލުވެރިވަމުން އަދި ވަގުތުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ 2000 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން. ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުވާންކަމުގެ އުންމީދުގައި ކަންތައްތައް ރަނގަޅު ވަމުން އައިވަގުތުތަކުގައި ފެނިގެން އަދި މިހާތަނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުގައި އިންވެސްޓަރުސް ކޮންޓްރެކްޓް ލިބޭވަރުގެ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް ކުރެވިފާ. ސަރުކާރު އޯރު، އޯރުގެ އިދާރާތު ޖާބިންނާއި އިދާރާތަށް މަސައްކަތްކުރި ފުރުޞަތުތަކުން އަދި މިއަދުގެ ސަރުކާރުގައި ތިއްބެވި ފުރުޞަތުތަކުން މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިމަތިކުރެވި ބޭނުންތެރިވެސް އެބަޔަށް ބައިވަރު މައްސަލަތަކެއް އުޅެކަމަކާއި އަދި ބިޔަ ގޮތްވުރެ ކޮޅުބޮލާއި ވަކާލާތުކަން އަސްލުވެފަން ދޭކަ ރަނގަޅު ނުކުމި. ރަނގަޅުކޮޅުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިރާސާކޮށްގެން އޮފީހުގެ ލިބޭނެގޮތް ސަރުކާރުން ނުވި. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ކޮންމެ އަހަރަކުން އެބަޖެޓް ޚަރަދުކުރެވިފައިވާ އެތައް އިންސާފު ތަކާއި. މިލިބޭނީ ކަން ހިސާބުކުރުން ކަމެއް ނޫނެ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ކޮންބައެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ފާހު ހާޒިރު ކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، ވިސްނަން އެބަޖެހޭ ކަންނޫނުގެ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކާއި ދުރުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުވެސް އެދުން ނަޝީދުވެސް އެދުންތެރި ފަރާތުން އެކަމާއި ގުޅޭ މިނިސްޓަރު ބުރަބާރު އެކަށީގެންބޭސް ކޮމިޝަން ރާއްޖޭގެ މި އިންކަމް ނުލިބޭއިރު ކަމަށް ވަންޏާމު ލިބޭނީ އުނދަގޫ ނޫނީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކުރާ ޓެކްސްބޭ އުފެއްދޭކަން ވިސްނައިދިނުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންސާމާއި ކަމަން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން. ދެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. ދިރާގުގެ އެސްޓިރިމަންޓު އެއްބަސްވުން 7% ގެ ހިއްސާ ވިއްކާލުމަށް އަދި ކުރިއަށް އޮތް އަހަރުތަކުގައި ދިރާގުން އިތުރު 14% ހިއްސާ ހަމަ އޮޕްޝަންވެސް ވިޔަފާރިއަކުގައި މިދިޔާ މަސައްކަތަކީ ވަރަށް ބައިވަރު ރަނގަޅުގައި ހުރި ބިންތައް ދިރާގަށް ލިބިގެން ދަނީ. 99 އަހަރަށް އެގްރީމަންޓް ބޮޑާ ގޮތުން ފޮނުވުމެއް ބަޔަކު ނުދޭ. ފޮނުވިހެން ރިޕޯޓުކުރުމުގައި ކޮންޑު އެއްޗެއް ބާސްބިލް އެއްކަމެއް. މިފޯނުކުންފުނީގެ ދަށުން 99 އަހަރަށް ރަނގަޅު ދެވުން ގޮތުކަމަށް ކަނޑައެޅުމަކީ ސަރުކާރުން ހޭޖުކުރު ފޯރުކޮށްދީ ހަދަން. ފޯރުކޮށްދޭ މި ބިންބިމާއި ބޭނުން ފާރުތަން އިޚްތިޔާރު ގެންދިޔުމުގެ ފުރުސަތު ސަރުކާރަށް އެބައޮތް. އެކަމަކު އެކަން ނުކޮށް 99 އަހަރަށް އެގްރީމަންޓް ކޮންފަރިވާތީ އެކަމަކީ ޕްރައިވެޓައިޒްކުރުން ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުން އެކަމާގުޅޭ އެކަށީގެންވާ ކޮމިޓީއަކަށް ވަރުގަދަ ކޮމިޓީ ކަމުގައި ވަނީ އެކަން ބަލާ ދިރާސާ ކޮމިޓީ އޮތް ކޮމިޓީގައި ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި. ހަރުދަނާ ގޮތުގައި މި ހިމެނޭ ރަނގަޅު އިޝޫ ސިޔާސީއޮތް

ކުރިއަރުވުމަށް މިދާ ހިލާ އެހީގެ ގޮތުގައި ދިނުމަކީ ގަބޫލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބަޔަކަށް ބޭރުގެ ވިޔަފާރިތަކަކަށް ހިލާ އެހީދީގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކުރާނެ ފައިދާތަކެއްވާނަމަ އަޅުގަނޑުވެސް އެއްބަސް. އެގޮތަށް އެކަން ކުރުމަށް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް އަދި މިހާތަނަށް ފެނިފައި އޮތްގޮތުން ހަހާސް އެނދު ދީގެން ހަނިމާދޫގެ އެއަރޕޯޓް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ގޮތަށްވެސް ނުދެވޭ މަސައްކަތް. އެކަން ކުރެވޭނެކަމުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ހުއްދައެއް ނެތް. އެޖެންސީކަށް ކުރުވުން ކުންފުނިން މިހާރު ވިސްނަމުން ދަނީ މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީގެ ހުރިހާ އެމްޕްލޯއީންގެ ބޮޑުގެ ދަރަނި ގެނައުމަށް. މިއީ ބޭސިކް ބިޒްނަސް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މައުލޫމާތުތަކެއް އެބަހުރި ވަރަށް ފެނިހުރި ލިބިފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މައްސަލަތަކަށް ބަޖެޓު ދިރާސާ ކުރެއްވިތަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ 30% ވިއްކާލާކަށް އެއަރޕޯޓުގެ. އެހެންވީމާ، އެ 30% ވިއްކާލަން ދާއިރުގައި ހަނިމާދޫ އެއަރޕޯޓް ހަދަންވެގެން އަދި ކުންފުނިންޖެއް އޮތުމުން ހަހާސް އެނދު ދިނުމައި މާލޭ އެއަރޕޯޓް ދިނުމަކީ. މީގެކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއަރޕޯޓް ހިދިދީ ވަކި ބަޔަކަށް ރިސޯޓް ދީގެންނެއް ނޫން. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ހަރަދުކޮށްގެން ދައުލަތުން ޖިންމާވާ ގޮތަށް ލޯން ނަގައިގެން. އެލޯންތަކަށްވެސް ދައްކާ ނިންމާފައި. އަދި އެކުންފުނިތަކުން އާމްދަނީ ލިބުމުން އަދަދާއި އެއްވަރަށް ލޯން ދައްކާފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ ލޯން ނަގައިގެންވެސް އަދި އެހެން ގޮތަކުންވެސް އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަކު ވަންޏާމު ކުރާނެ. އެކަމަކު މިތާގެ ރިސޯސް އެލޯކޭޓް ނުކުރާނެ. މިތާގެ ރިސޯސް އެމީހުންނަށް އުޅުނު ދުވަހަކަށް ދެއްވާ ދޭކަށް ނުޖެހޭނެ ސަރުކާރަކުންނެއް. ސަރުކާރަކަށް އެހާ އަގުބޮޑު ކާޑުތަ ހަރަސްތޮއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާމު ފޮނުވާ ޒަޢާމު އެއްކޮށް ވިއްކާލާފައިވާނެ. އެއީ ވަރަށް އަގު ބޮޑު ކާޑުތަކެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މިދައްކަނީ. ފަހުން ދެން ކުއްލިއެއް އަޅުގަނޑުމެން ކާޑުތަ ބައިޖ ކުރަން ވެގެން ކަމެއް ފަހަރެއްވެގެން މަސްދޫދުއައް ކުރިއަށް ގެންދަވެގެން ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން ދޭނީ ކާޑުއެޅި. ކާންކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ކާރުދާނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން މިހުރި ކާންފަހެއް ސަރުކާރަކަށް ހުނަރުގޮތުގައި ކުރާކަށް ނޫން. އެކަމަކު މިދިވެހި ރާއްޖޭގެ ހުރި ރިސޯސަސްތަކެއް އެ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއްގައި ދުނިޔެއިން ކުރުން. ކާމިޔާބުކަމަށް ނުދާ ހަރަސް އުނދުގެ މާނައަކީ އަދި ހާގެ މައްސަލަ ރަނގަޅު ނުތަ، ހަރަސް އުނދުގެ މާނައަކީ މިހާރު މާކެޓުގައި އެގޮސްތަށް ވަމުންދާ އަރާހަރާސް ބެލަން ހުރި ވަރަށް ބޮޑު ތޮރިބާކާ. މުޅި އިންގްލޭނޑުގައި އިންތިޒާމުގެން ހިސާބުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެބަފުން ދިވެހިރާއްޖެ ފުރި ސީރަންގެ ތޮރާގައި

ދާއިރާގައި ޢާލިމުންނަށް ރޫޙު ހަބަރު ދަނޑުވެރިން ގެއްސަވާ ވައްސަލާ. މިއީ ބޮޑު ވައްސަލާމަތް. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފުރުސަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން އެމް.ޑީ.ޖީ.ސް އުފައްދަވާ ރައްޔިތުންނާއި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވިޔަފާރި ރައްޔިތުންނަށް އާގެ ފައިދާ ލިބޭ ގޮތަށް ބައްޓަންކޮށްފައިވާ އެމް.ޑީ.ޖީ.ސްގެ މައްސަލަތަކަށް ވަރަށްބޮޑަށް ފުރިހަމަކޮށް ބަލާ ދިރާސާ ކުރަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތްގޮތުގައި އެމް.ޑީ.ޖީ.ސްގެ ސަރަހައްދުން ޝައުރު ހާސިލުކުރުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ވެގެން ހިނގާދިޔަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަންކަމުގެ މި ބަދަލުކަން ދިރުވާ ކުރިންވެސް އެމް.ޑީ.ޖީ.ސްގެ މައްސަލަތައް ބަލާލައި އެކަމާ ޢަމަލު ބިލްތަކާއި އެއްބަސްވުން ނަމަވެސް ކުންފުނިތަކުން ބޮޑުކަން އެކަން ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ. ހުރިހާ ކަމެއްގައި އަންނަ ބަދަލުތަކަށް މިފަދަ ބޮޑުތަން ކުރަމުން ކުރުވުން ކުރަން އެތަން ބަލައި ބޭނުމެއް އެބައޮތް އިންސާފު ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު މައްސަލަތަކާ އަޅުގަނޑު ބޮޑުތަކާ ދިރުވުން ބޮޑުތަނެއް ހުރި އެބަހުރި ސަރުކާރަށް ބޮޑު ފުރިހަމަ. އެކަމަކު ހެޔޮ ވިސްނުން ބޮޑު ހަރުދަނާ މިކަމަށް އެތަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގެންދަން ރާވަމުން ގޮސް ބޮޑުވާނެ. އެހެންވީމާ، މިކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ހަމަ ކުރަން ބޮޑުކަން ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށް ކަމެއް. ފުރުސަތު މިހާ ގާތްކޮށްދީގެން އެކުގައި މި ބޮޑު ސާއްޙަކަން ވެގެން ކާކު ޙަޤީޤަތުގައި މައްސަލަތައް ދެކެން ފުރިހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ބައްޓަން ކުރަންޖެހޭ އެއްޗެއް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ އެބަޖެހޭ މިސިޔާސަތުތައް ބައްޓަން ކުރެވިފައިވާ ތަނެއް މި ފެށިގެން ގުޅުން ބޭނުންވާ ދައުރުތަކުގައި ހިނގާދިޔަ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަމެއް ހުރީ އެއްޗެއް އެކަމަކު ފައިސާދީބަލާ އެބަހުރި ވާކަން އެހެންނަމަވެސް ގޮތުން....

ގެ ބަދަލުތަކާ ގެންގުޅެން ނޫނީ އިސްލާމީ ތަކަތަ ކޮބައިތޯ ކުރަން ހިތަށް ވިސްނުމުގައި އެކަމަކު ފައިސާ ބަލައިލަން ދިނުމަށް ރައްޔިތުން ކުރިމަތި އަޅުގަނޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމުގައި ދެކޭ. އަޅުގަނޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އެކަމަށް އެކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިން: އާދެ، އަޅުގަނޑު މިހާރު ދިފާއުކުރުން އަރިހުން މި ފަދައިކަން މިއަދުން ސަރުކާރުބަދަލުކުރުމުގެ އެކަމުގައި ވާނީ ރިޕޯޓްކުރާގައި ވޭތުވެ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުބަދަލުގެ ފާހަގަކުރުން ކުރަން މައުލޫމާތުތަކައި މިކަމަށް

ކަންތައްތަކުގައި އިޖުނަހެއް ތިބޭފުޅުން ދެއްވާނެ. އޭރަށް އަޅުގަނޑު ތިޔަރާ މައުލޫމާތެއް ހުރައިދޭނަމަ. ދެން ތިބޭފުޅުން މިއަދު ނިންމައިދެއްވާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަރާރަކުން މިނިސްޓަރުވެސް ގެންވިދާނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އިތުރާސް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އާދެ، ޢަބްދުއްﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމްވެސް ވިދާޅުވި އެކަންތައްތައް އެ ރިޕޯޓުތަކުގައި އަނބުރާ ނަގާ ސަރުކާރުން ނިންމުވިގޮތާއި އެކަންތައް ކުރެއްވި ކަމަށް އެބޭފުޅުންނަށް ތަފާތުކުރެއްވޭ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީއަށް ދިޔުމުގެން ހުރަސްތޯ ޤާނޫނުތައް ސަރުކާރުން އެކަންތައްތައް ކުރަނީ ކޮން އުސޫލަކުންތޯ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެކަންތައްތައް ފުރަތަމަ އެކަން ހިނގާގޮތް ސާފުކުރުމަށްފަހު ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަންޖެހޭނީ ގެންނަނީ. އެއީ ފުރަތަމަ އެކަން ހިނގާ ގޮތް ބެލުމަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެކަމު ދުރުކަމު ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑު އަދި ކުޅޭ އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން. ދެން އެމް.ޑީ.ސީ.އާއި ބެހޭ ގޮތުން ޢަބްދުއްﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައިވެސް އަޅުގަނޑު ބޮޑުތޯ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން އެމައްސަލަ ކޯޓުގައި އޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުގައި އެކަމާބެހޭ ގޮތުން، އެ ފައިސާގެ މައްސަލަ އެއްކޮޅު ހަމަ ކޯޓުގައި ކޯޓު އަދިވެސް. އެހެންވީމާ، އެމައްސަލަ ކޯޓުގައި ކޯޓުއޮތްކަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެމައްސަލައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެކަމަށް ހިއެއް ނުވޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ތަންކޮޅެއް ކުރީގައިވެސް އެމް.ޑީ.ސީގެ މައްސަލަ އެ ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލަ ބެލުން އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުގައިވެސް.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މި މަޖިލީސް ރިޕޯޓްއަށް ދަނީ އިނގޭތޯ. ދެން މަޖިލީސް އޮންނަނީ މާރޗް މަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހު. މާރޗްމަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހާއި ހަމައަށް ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، މާރޗްމަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހާއި ހަމައަށް ދާންވާއިރަށް މުޅި އިންޑިޕެންޑެންޓް ހަމަޖެހޭ ނިމިގެން ގޮސްފައި އޮންނާނީ. އޭރު އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މިފެންނަނީ ޖެހޭ އެކު ދަ އަމިއްލަބާރު އިނގޭތޯ. ދި އެއިރު ކަންފުނި އެއީ ހަމަ މުޅި މައްސަލައިގެ ހަމަ އާޚިރު ފުރުން އިނގޭތޯ. އެ މި 30 އަހަރަށް ދާއިރުގައި އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް 400 އެއްޗާ މިލިއަނުގެ ރުފިޔާން ބޮޑި ޖީ ޕީ ހަނދުރުގެ މިލިއަން ޑޮލަރުސްގެ ވަރުގެ އިންވެސްޓްމަންޓްސް އެބަހުރި ގެއްލިގެން. އެހެންނަމަވެސް ދެއްކުމަށްޓަކައި އެބަހުރި ބަޔަކު އެބަހުރި ކަލާޖެހިފައިވާ ބަރާއްޖޭގައި ހުރި. އެހެންވީމާ، މިއެއްޗެހި އިންކާރެއް ނުކުރެވޭ

ކުރުވިގެން އެހެއްކެރި ދެއްކޭނިވެސް ސަންސްކުރިތު ވަނީވެސް މިކަންކަން. އެހެންވިޔާ، ހައި ރިސްކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ވިޔަފާރިވެރިން ކަހަލަ ގޮތަކަށް ހިއްސާވާ ކަމެއް މިކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ހައި އިންކަމް ބްރެކެޓްގައި ތިބި އެންމެންނަށް މިކަމުގެ އަސަރުކުރާނެ. އޭގެ ނަތީޖާއަކަށްވާނީ އޭގެ މަސްޖިދުތަށް އިތުރުކޮށްޖެ ބޮޑު ސޮށް އިތުރުކޮށްދޭގެ ގޮތުގައި މުޅި އިންޑަސްޓްރީގައި ތިބި ދަރު ފަންޑުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް އޭގެ އަސަރުކުރާނެ. އަދި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭ ވަޒީފާގެ ފުރުސަތުތަކެއް ނެތުން. އިތުރުން އިންވެސްޓްމަންޓް ހުރި ތާރީ އެއްކަލަ ފޮނި ރިޕްލެސްބަކަރު ގޮސް ހުސްވެގެން ދިޔައީ. އެހެންވިޔާ، މިހުރިހާ ކަންތަކަށްމެދު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އުޅެނީ ދެމެ. އެހެންވިޔާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަޕްލައި ފޯނުވައިގެން އަންނައިރު 3 ދުވަސްފަހުން އެ ސަޕްލައި ޖަވާބު ލިބޭއިރުގައި އޮންނާނީ މަޖިލިސް ރިޝްވަތަށް ގޮސްފައި. އެހެންވިޔާ، އޭގެކުރިން މާދަމާވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ޖޯލިޖަމް މިނިސްޓަރު ސަލާމަތު މިއަނަން ދަންނަވާލައި މިނިސްޓަރު މި ކަންކަމާބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިކުރު އަންގައިދިނުން އެއީ ޖިންސާދާރުކަން ހުރިގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ކުރުވިނުކަމަށް ވާނީ. އާދޭސް ފިދާލުވާން ޖެހޭނެ ނަންނާން ބަޖެޓް ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓުގައި އެއްޗި ރިކަމަންޑޭޝަން. މަޖިލީހުން އެއްޗި އެ ރިކޮމެންޑޭޝަން ފާސްކޮށްފައި. މި އަންނަ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން އެ ފަޖެހި ބައްދަލުކޮށްފައި އެ ކޮންސަރން އަޅުގަނޑުމެން ދެންނެވީ ދެން އަޅުގަނޑުގެ ހިއްސާ ނުވާ އެނދިވެއި ނަގަންނަވައިގެން ކުރިޔަށް ބަޔާނާއެއް ދެއްކުން ބޭނުންވާ ކަމަށް. އެހެންވިޔާ، އެ ފުރުބަޔަކު އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނޫން ކޮމިޓީވިސް ދީކަން. އެހެންވިޔާ، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ އަދިވެސް އެއްފަހަރު ރިކުއެސްޓް ކުރަން މާދަމާ ވަޒީރު ގެންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން ޖަލްސާގެ ބައްލަވާ ބޮޑުތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، ބޮޑު ދުވަހު ބާއްވާއިރު އަޅުގަނޑަށް ގެންގުޅޭ. މިބައްދަލު އެޖެންޑާ ނިންމަވާ. (ވަގުތީގޮތުން ހުށަހަޅާ) އެކަމަށް ކޮމިޓީން އެޖެންޑާ ނިންމަވަ ދެއްވާނެ. ބުރުން އެޖެންޑާ އަޅުގަނޑު ސަޕް މިއަދު ފޮނުވާނަން. އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ވަޒީރުވާމެހު ބޮޑުވާ ހާސްވިޔަ. އޭރަށް އެކަންކުރެވިގެން. އިތުރާސް. (ވަގުތީގޮތުން ހުށަހަޅާ) އެހެންކަމަށް އެބައްޔާމް މިބޭފުޅުން. އާދެ، އެހެންވިޔާ، އަޅުގަނޑު ބަލައި ދެން ސަރުކާރުގެ މިބޭފުޅުން މި ދަންނަވާލި ކަންމަށްވަތް ރިޝްވަތު ތެރޭގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސް ވަޒީރާތުވަތް ގެންސްދާނަން އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. އެހެންވިޔާ، އާދެ.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓުގައި އުޅޭ ވަގުތުގައި މިމަޖިލީހުން އިތުރުކުރެއް ބޭނުން ވެއްޖެއްޔާ މުޤައްރިރަށް ބާރުދިނުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަށް ފެންނާނީ. ދެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުން. ކޮންމެހެނެއް ވިޔަސް މުޤައްރިރު ރަނގަޅަށްވެސް އުޅުއްވާނެ. ނަމަވެސް ރައީސްއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މުޤައްރިރު އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބުތަކެއްވެސް ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، މުޤައްރިރަށް އެބާރުތައް ދޭންވީ ނޫންތޯއޭ ކޮންމެ ކަމެއްވެސް މަޖިލީހުގެ ހުއްދައާއި އެކަށީގެންވާ ކުރުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއާ ހިސާބުން މިޖަލްސާ ނިންމާލީ.